

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 11P/43/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621206700
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stella Al Khufash
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2022:2621206700.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudkyňou Mgr. Stellou Al Khufash vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. N., U.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, so sídlom Vajanského 17, 905 01 Senica, dieťa rodičov: L. A., U.. XX.XX.XXXX, R. E. XXXX/X, XXX XX E. a D. N., U.. XX.XX.XXXX, F. D. XXX XX E. o návrhu navrhovateľa Okresná prokuratúra Senica, so sídlom Janka Kráľa 735, 905 45 Senica na obmedzenie výkonu rodičovských práv otca voči maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e výkon rodičovských práv otca vo vzťahu k maloletému N., a to v oblasti vzdelávania a prípravy maloletého na budúce povolanie, v oblasti starostlivosti o zdravie, rozhodovanie o druhu a forme zdravotnej starostlivosti poskytovanej maloletému a jeho umiestnenia do zariadenia, v ktorom sa vykonáva zdravotná starostlivosť alebo výchovné opatrenie.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Okresná prokuratúra Senica sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.11.2021 domáhal, aby súd obmedzil otcovi výkon rodičovských práv k maloletému N. v oblasti vzdelávania a prípravy maloletého dieťaťa na budúce povolanie a v oblasti starostlivosti o zdravie, rozhodovania o druhu a forme zdravotnej starostlivosti poskytovanej maloletému dieťaťu a jeho umiestnenia do zariadenia, v ktorom sa vykonáva výchovné opatrenie. V odôvodnení návrhu uviedol, že prokurátor Okresnej prokuratúry Senica vstúpil do súdneho konania vedeného na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5P/41/2021 o nariadenie výchovného opatrenia maloletému N.. V rámci pojednávania nariadeného v označenej veci prokurátor získal od matky maloletého dieťaťa poznatky o tom, že otec maloletého dieťaťa D. N. o zdravotný stav maloletého a jeho vzdelávanie neprejavuje nijaký záujem, maloletý má psychické problémy spojené so školou a jej návštevou, otec ho navštevuje sporadicky, prinesie mu nejakú drobnosť (napr. malinovku, 5,00 €), ale nedá sa s ním komunikovať o stave maloletého, o jeho budúcnosti, čo vedie ku značným komplikáciám pri rozhodovaní o zdravotnej starostlivosti maloletého a jeho výchove. Skutočnosti uvedené matkou maloletého dieťaťa boli potvrdené aj prednesom kolízneho opatrovníka na nariadenom pojednávaní v danej veci dňa 03.11.2021, ktorý uviedol, že sa mu podarilo skontaktovať s matkou otca maloletého N., ktorá mu oznámila, že otec je bez domova a aj keď sa s ním skontaktovala, uviedol, že pojednávanie vo veci ho nezaujíma, do konania nechce žiadnym spôsobom vstupovať. Maloletý N. je v zdravotnej starostlivosti Detskej psychiatickej ambulancie G.. H. G., so sídlom v E., z ktorej správy zo dňa 14.09.2021, pripojenej k návrhu vo veci súdneho konania vedeného pod sp. zn. 5P/41/2021 plynie, že maloletý trpí Ú. N. D. podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb označenej zn. W. XX.X a Q. D. E. K. Y. podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb označenej zn. W. XX.X, pričom trpí dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom. Maloletý bol opakovane hospitalizovaný v D. U. D. G. L. a po jeho návrate z hospitalizácie sa jeho stav opätovne zhoršil a aktuálne sa

prejavuje izoláciou, poruchami spánku, poruchami správania a odmietaním chodenia do školy. Zo správy Základnej školy, E. XXX, E. pripojenej k návrhu vo veci súdneho konania vedeného pod sp. zn. 5P/41/2021 plyní, že maloletý v školskom roku 2021/2022 opakuje E. ročník a od začiatku roka sa ani jeden deň v škole nezúčastnil vyučovania. Z predmetnej správy rovnako plyní, že so základnou školou komunikuje jedine matka maloletého. Po získaní hore uvedeného poznatku prokurátor Okresnej prokuratúry Senica z vlastnej činnosti zistil, že otec maloletého N. je toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS M.. Otec maloletého je toho času rovnako trestne stíhaný pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti na maloletého N., pričom zo zadováženého uznesenia vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície O. D. H. E. Č.:O-XXX/VYS-E-XXXX zo dňa 03.11.2021 plyní, že otcovi maloletého bolo vznesené obvinenie na tom skutkovom základe, že v období od 01.08.2018 až doposiaľ neprispieval na výživu maloletého syna, hoci mu táto povinnosť vyplývala zo zákona a bola deklarovaná rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 5P/45/2018-69 zo dňa 26.06.2019, právoplatným dňa 16.08.2019, pričom za obdobie od 01.08.2018 do 30.06.2019 spôsobil dlh na výživnom vo výške 830,00 € a za obdobie od júla 2019 až doposiaľ dlh na výživnom vo výške najmenej 2.145,00 € a vyživovaciu povinnosť si neplnil po dlhší čas. V podmienkach výchovy maloletého N. rodičovské práva a povinnosti fakticky vykonáva výhradne matka maloletého, otec o výchovu maloletého dieťaťa záujem nemá. Napriek tomu ho sporadicky navštevuje, čím v minimálnej miere nepravidelne prejavuje záujem o kontakt s maloletým. Toho času je otec maloletého navyše vo výkone trestu odňatia slobody, keďže však nie je možné ustáliť dĺžku výkonu trestu odňatia slobody, a to aj s prihliadnutím na trestnú anamnézu otca maloletého, prokurátor nenavrhol pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností otcovi maloletého, ale ich obmedzenie vo vymedzených oblastiach, ktoré sú pri presadzovaní najlepšieho záujmu maloletého exponované a na rozdiel od iných sfér výkonu rodičovských práv a povinností, ich nerealizáciou môže byť ohrozený život a zdravie maloletého N..

2. Matka maloletého N. s návrhom navrhovateľa súhlasila.

3. Otec s k návrhu navrhovateľa žiadnym spôsobom nevyjadril.

4. Kolízny opatrovník maloletého N. s návrhom navrhovateľa súhlasil.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov zo dňa 09.09.2022, ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav veci:

6. Maloletý N. pochádza z partnerského vzťahu matky L. A. a otca D. N.. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 5P/45/2018-69 zo dňa 26.06.2019 bol maloletý N. zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 80,00 € mesačne.

7. Matka vo svojej výpovedi potvrdila, že skutočnosti, ktoré navrhovateľ uviedol vo svojom návrhu sú v celom rozsahu pravdivé. Otec s matkou ohľadom zdravotného stavu maloletého N. ani o jeho problémoch s dochádzkou do školy nekomunikuje. Rodičia maloletého sa stretávajú len náhodne na ulici alebo keď otec príde za synom. Matka sa snažila otcovi vysvetliť, že situáciu s maloletým N. musia riešiť spoločne, avšak na každý jej pokus odpovedal len tým, že je mu to jedno a má svoje problémy. Matka podala na otca trestné oznámenie pre neplnenie si vyživovacej povinnosti voči maloletému N. a uviedla, že otec má problémy s alkoholom. Otcova nesúčinnosť pri riešení problémov s maloletým N. spôsobuje problémy nielen matke, ale i maloletému, pretože otec sa na súdne pojednávania, i keď bol na slobode nedostavoval, čím sa rozhodnutia súdu vo veciach ohľadom maloletého N. odďaľovali, takže nemohol byť umiestnený za účelom poskytnutia odbornej starostlivosti čo najskôr. Otec sa počas výkonu trestu nekontaktoval s matkou ani maloletým N., nezaujímal sa o zdravotný stav a školskú dochádzku maloletého. Otec napísal maloletému N. len list, ktorý poslal k svojej matke a táto ho N. ako jeho babička odovzdala. Otec v ňom N. písal, že ho mrzí, že všetko pokazil a že ho má rád. Po návrate otca z výkonu trestu vo W. XXXX sa otec o maloletého N. aj zaujímal, navštívil ho tri až štyrikrát do týždňa, začal pracovať a posielal matke výživné a aj nedoplatok na výživnom. Toto však trvalo len do konca K. XXXX, pokiaľ otec pracoval. Maloletého N. sklamali sľuby otca ako bude pracovať, ale otec znova svoje sľuby nedodrжал a maloletý už sa s ním stretávať nechcel. Otec chodil za maloletým poväčšine vtedy, keď bola matka doobeda v práci a matka si myslí, že len z toho dôvodu, aby mal kde byť. Matka sa s otcom o zdravotnom stave maloletého N. nerozprávala, otec zdravotný stav maloletého nikdy špeciálne neriešil, okrem poznámky, že do syna „džgajú“ len lieky, avšak riešenie zdravotného stavu maloletého nechával

vždy len na matke. Nikdy nenavrhol nejaké riešenie, čo by ešte mohli pre syna urobiť. Opätovne nikde nepracuje a o maloletého sa už nezaujíma. Zdravotný stav maloletého N. sa opäť zhoršil, znovu máva záchvaty úzkosti a jeho psychiatrička to rieši len silnejšími liekmi, čo podľa názoru matky nie je pre maloletého dobré riešenie. Ochorenie maloletého je v jeho prípade dedičné, pretože i sestra matky trpí týmto ochorením, je dospelá a maloletý má také isté lieky ako ona a pritom je ešte dieťa. Maloletý N. odmieta chodiť do školy, matka to konzultovala s G.. G., či by nebolo pre neho vhodné individuálne štúdium, toto však lekárka neodporúča. Matka nevie maloletého dostať do školy, pretože medzi ľuďmi dostáva záchvaty úzkosti a necíti sa dobre. Túto situáciu bude riešiť s kolíznym opatrovníkom maloletého a zrejme bude zase potrebné jeho umiestnenie v nejakom zariadení. V C. XXXX, keď bolo ukončenie pobytu maloletého v zariadení v T., bol tam aj otec, pracovníčka tohto zariadenia sa s ním rozprávala a vysvetlila mu, že by bolo vhodné, aby matke finančne viac pomáhal, vtedy už by nemusela mať dve práce a venovala by sa viac deťom. Otec toto aj prisľúbil, ale odvtedy prestal pracovať a žiadne peniaze už matke neposlal.

8. Súd mal preukázané zo správy kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa zo dňa 09.09.2022, že otec maloletého N. sa nachádza na neznámom mieste, vyživovaciu povinnosť voči maloletému si neplní, je nezamestnaný a s výchovou maloletého matke nepomáha. Maloletého príležitostne navštívi v domácnosti matky. Maloletý N. bol na základe uznesenia č.k. 7P/39/2020-17 zo dňa 02.10.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 03.12.2020 umiestnený v Diagnostickom centre A. na obdobie 3 mesiacov. Pobyt maloletého v zariadení bol ukončený dňa XX.XX.XXXX. Od XX.XX.XXXX bol umiestnený na dobrovoľný pobyt v CDR T.Č., odkiaľ sa dňa XX.XX.XXXX vrátil do starostlivosti matky. Matka má vyživovaciu povinnosť ešte voči maloletej U. L., U. XX.XX.XXXX, ktorej otcom je M. L.. Rodina žije v nájomnom mestskom byte, ktorý je zariadený a udržiavaný v čistote a poriadku. V menšej izbe má svoje súkromie maloletý N. a v druhej izbe spí matka s maloletou U.. Maloletý N. navštevuje X. ročník B.. Základnej školy v E. a maloletá U. materskú školu. Pri šetrení sa v domácnosti nachádzal aj maloletý N., bol komunikatívny, uviedol, že po dokončení X. ročníka by chcel pokračovať v dokončení povinnej školskej dochádzky na učilišti v E.. S otcom sa vraj stretáva vtedy, keď sa otec zastaví u nich doma. Kde otec býva nevedel. Na otázku, či mu niekedy otec prinesie nejaký darček alebo mu niečo kúpi odpovedal, že nie. Kolíznemu opatrovníkovi sa s otcom maloletého N. nepodarilo skontaktovať, nezistili kde tento momentálne býva. Otec úrad kolízneho opatrovníka nikdy nekontaktoval a ani nenavštívil za účelom záujmu o problémy maloletého N. v súvislosti s jeho zdravotným stavom alebo školskou dochádzkou ako i v súvislosti s jeho umiestnením do diagnostického centra, resp. do akýchkoľvek iných zariadení. Kolízna opatrovníčka sa osobne s otcom maloletého nikdy nestretla, napriek tomu, že som sa ho snažila zastihnúť i v D. A. H. E., kde pred časom býval, snažila sa zastihnúť ho i v domácnosti jeho matky, ktorú navštívila v súvislosti s konaním o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým N., avšak jej snaha zostala bez výsledku. Kolízny opatrovník oboznámil maloletého s predmetným konaním, avšak maloletý N. sa k predmetnému konaniu bližšie nevyjadril.

9. Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

10. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 38 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak

a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života,

b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo

c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 38 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

14. Podľa § 39 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

15. Otec sa na adrese evidovanej v Registri obyvateľov SR nezdržiava, a preto súd využil zákonom stanovenú možnosť upravenú v ustanoveniach § 106, § 111 a § 116 CSP a konal bez jeho súčinnosti, pričom má súd za to, že tvrdenia navrhovateľa, matky a kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa neboli žiadnym spôsobom popreté, a preto ich súd považuje za preukázané.

16. Súd z vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne. Predmetom tohto konania je a priori sledovanie ochrany práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa, vo vzťahu ku ktorého vzdelávaniu a realizácii zdravotnej starostlivosti otec neprejavuje nijaký záujem. Súd mal preukázané, že otec dlhodobo svoje povinnosti vyplývajúce zo statusu rodiča, a to osobitne vo sfére vzdelávania a prípravy na povolanie maloletého dieťaťa a vo sfére realizácie zdravotnej starostlivosti maloletého a rozhodovania o umiestnení maloletého v zariadení na výkon výchovného opatrenia, najmä na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu, nevykonáva vôbec a súčasne nezabezpečuje výchovu maloletého dieťaťa, čo okrem iného potvrdzuje aj trestné stíhanie otca pre prečin zanedbania povinnej výživy. Z pohľadu ochrany života a zdravia a zabezpečenia zdravého sociálneho a psychického vývinu maloletého dieťaťa je zásadného významu realizácia rodičovských práv a povinností aj vo sfére vzdelávania, ochrany zdravia a zabezpečovania zdravotnej starostlivosti o maloleté dieťa. Je zákonnou povinnosťou rodičov maloletého dieťaťa tomuto vytvárať adekvátne podmienky pre ochranu života a zdravia, zdravý vývin a usmerňovanie jeho vzdelávania v jeho najlepšom záujme s cieľom profilovať jeho schopnosti a rozvíjať jeho talenty. V podmienkach výchovy maloletého N. rodičovské práva a povinnosti v daných sférach fakticky vykonáva výhradne matka maloletého, a keďže otec o výchovu maloletého dieťaťa záujem nemá, nerealizovaním týchto jeho rodičovských práv môže byť vážne ohrozený život a zdravie maloletého N., a preto súd návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel.

17. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Súd rozhodol o náhrade trov konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, teda v zmysle zásady, že každý z účastníkov si sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Senica.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku.

Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 376 ods. 1 CMP.